

The Sound of Music

Moderne klassieker

Het verhaal van *The Sound of Music* kan iedereen in grote lijnen vertellen en ook als musical is het vertelsel allesbehalve nieuw. Toch heeft het team achter de productie van Stage Entertainment er weer een nieuwe draai aan weten te geven. Door automatiseringsoplossingen is de voorstelling moderner en dus meer van deze tijd. Daarmee werd een risico genomen, want accepteert het publiek dat wel? De volle zalen tijdens de voorstellingen én de verlenging van de tournee geven het antwoord.

Wanneer we Hoofd Techniek Steve de Groot in Theater De Spiegel (Zwolle) vragen naar het meest kenmerkende aan de jongste versie van *The Sound of Music*, dan reageert hij stellig: dat is de multifunctionaliteit van de negen reusachtige draaiende ramen die op fraaie wijze in het decor van de musical zijn verwerkt. Speciaal om dat deel van de show te bewerkstelligen bedacht The Willows Engineering een custom made oplossing in de vorm van een DMX-gestuurde motorcontroller (zie ook het kader over The Willows Engineering), waar ook decorbouwer Quirijn Smits (Firma Smits Decorbouw) direct heil zag.

Eind juni vorig jaar raakte Steve de Groot betrokken bij de productie. Jeroen Frijters van Events Light had al een eerste opzet gemaakt over de mogelijkheden die de ramen moesten hebben. Het was duidelijk dat er oerdegelijke motoren voor moesten komen, die absoluut hufteerproof zouden zijn. "Dat moest al in een vroeg stadium gebeuren, zodat niet op het laatste moment eventueel zou blijken dat er van alles mee aan de hand zou zijn", legt De Groot uit. Jeroen Frijters ging met

het idee – afkomstig van decorontwerpster Marjolein Ettema – naar de Firma Smits. “Quirijn Smits was meteen heel enthousiast en heeft contact gezocht met de mensen van The Willows Engineering, die gespecialiseerd zijn in het ontwikkelen van DMX-gestuurde automatisering. Zij zijn er mee aan de slag gegaan en zijn met deze oplossing gekomen.”

CONTROLE

Eenvoudig gezegd zijn er snaaraangedreven motorbakken gemaakt, die middels DMX zeer nauwkeurig bestuurd kunnen worden. De Groot: “Eigenlijk bedienen we ze als een soort trekkenwand, waarbij we heel exact richting en snelheid kunnen bepalen. Acceleratie, de-acceleratie, de positie waar ze heen gaan, we kunnen alles aangeven. Ze worden aangestuurd via de lichttafel, vanaf waar de bewegingen geladen worden. Ik sta gedurende de voorstelling op het zijtoneel met een controlebak. Als ik daarop de knop indruk zodra de lichtman de bewegingen heeft geladen, dan gaan ze. Ik heb vanaf het zijtoneel het beste overzicht, dus ik heb de controle, dat is de veiligste oplossing. Bovendien kan ik de bewegingen vanaf daar mooier timen op de muziek, zodat het er nog strakker uitziet allemaal. Het is echt een mooie oplossing, die in de toekomst zeker meer gebruikt gaat worden. Die bakken zijn bovendien oersterk, ik heb er nog niet één keer problemen mee gehad.”

Ik heb vanaf het zijtoneel het beste overzicht, dus ik heb de controle, dat is de veiligste oplossing.

GROOTSTE UITDAGING

Volgens De Groot is met de draaiende deuren, die op sommige momenten raketings langs elkaar moeten draaien, meteen de grootste uitdaging van de productie genoemd. Ook omdat het compleet nieuw was: “Pas op het moment dat alles binnen was konden we voor het eerst daadwerkelijk iets gaan inhangen. We hadden daar twee bouw dagen voor, waarna het ‘moment suprême’ daar was: het werkte. Onze - onwijs goede - lichtman Thomas de Vries moest alle standen invoeren en überhaupt onder de knie krijgen hoe het allemaal beheerst kon worden, maar die had dat snel door.” ‘s Avonds werden de posities bepaald en alle standen en fly-cues gemaakt. De volgende dag kwam de cast er al bij, weet De Groot nog. “Wéér een spannend moment. Alles moest draaien en op tijd de kap in- en uitgaan. Op sommige plekken heb je echt maar een paar centimeter speling en dan liep ook de cast er nog tussendoor. Er gebeurt heel veel, op sommige momen-

ten bewegen wel elf trekken tegelijk, maar eigenlijk hebben we helemaal geen problemen gekend.”

MULTIFUNCTIONEEL

Zoals gezegd is de multifunctionaliteit van de draaiende panelen een onderscheidende factor in deze productie. Aan de ene kant zijn ze goudgekleurd, bijvoorbeeld voor als het een scène in het klooster betreft. Aan de andere kant zijn ze wit, voor wanneer ze de ramen van het huis verbeelden, of de serre die op een bepaald moment gevormd wordt. “Met die multifunctionaliteit hebben we er meteen ook voor gezorgd dat we ook in de kleinere theaters prima kunnen staan en snel kunnen bouwen.” Het publiek vindt het moderne accent in de voorstelling prachtig, heeft De Groot gemerkt: “Als ineens de serre of het huis er staat, dan hoor de je oeh’s en aah’s. Dat is mooi om te merken. Ik denk ook dat ze het leuk vinden dat ze zelf nog wat bij het plaatje kunnen bedenken. Je laat zien wat het is, maar iedereen kan er toch nog zijn eigen invulling aan geven. Dat is leuk. Je triggert je publiek ermee en het maakt de mensen nog meer betrokken bij de voorstelling.”

PUZZEL

Het ontwerp lag er al toen De Groot bij The Sound of Music betrokken raakte. “De eerste opzet was er en ik kreeg foto’s en de maquette te zien. Aan de hand daarvan

WirelessPro.EU

Where the entertainment pro's go for their wireless

WirelessPro levert apparatuur en oplossingen aan

- pro eindgebruikers in theater, AV & broadcast
- verhuurbedrijven & wederverkopers*

* voor geaccrediteerde bedrijven

DE BIJDRAGE VAN DE FIRMA SMITS

Quirijn Smits (Firma Smits), die vaak werkt met decorontwerpster Marjolein Ettema, werd in de arm genomen voor de vervaardiging van het decor. "Ik hoorde wat de wensen waren en heb toen bij Tonnie Wittenaar van The Willows aangeklopt. Ik vertelde hem wat de bedoeling was en dat ik graag een oplossing wilde voor het aansturen van de draaiende ramen. We zijn samen gaan kijken naar wat een mogelijke oplossing zou zijn, die voortaan ook als een soort standaard zou kunnen gaan dienen. Zo'n oplossing was er namelijk nog niet. Je liep elke keer opnieuw weer een sturing uit te vinden, wat natuurlijk zonde van je geld en tijd is." De heren gingen aan de slag, waaruit uiteindelijk de oplossing is voortgekomen die wordt beschreven in de kadertekst over The Willows Engineering, elders in dit artikel. "Veiligheid en het uitbannen van een risico op showstops waren daarbij heel belangrijke uitgangspunten voor Steve de Groot en Jeroen Frijters", weet Smits nog. "Daarvoor zijn o.a. de noodstop en de zogenaamde dodemansknop in het leven geroepen. In de motorbak zelf hebben we ook nog een extra vertraging gemaakt met een snaar, zodat je 'm er doorheen kunt forceren, als je 'm op de motor bijvoorbeeld niet in positie krijgt. Dan ruk je 'm fysiek dus in zijn positie, zodat je in ieder geval door kunt."

Andere uitdagingen voor Smits waren de ramen en het balkon met wenteltrap. "Er mocht geen polycarbonaat in de ramen gezet worden, omdat het dan te zwaar zou worden. Daarom is voor gaas gekozen, met als bijkomend probleem dat het gaas heel kwetsbaar is. Dat moet vervangen kunnen worden en daarom moesten de ramen uit twee delen gemaakt worden, zodat ze gesplitst kunnen worden om er nieuw gaas in te zetten. Anders maak je zo'n raam natuurlijk uit één geheel", legt Smits uit. "De wenteltrap was erg leuk om te maken, maar daar kwamen wel wat hoofdbrekens bij kijken, aangezien hij een dubbele radius heeft die van breed naar smal loopt. Dat maakt het een uitdaging, maar maakt het ook meteen leuk om te maken. Sowieso was het een erg leuke productie om aan te mogen meewerken: "Absoluut. Maar als je dan vraagt waar 'm dat in zat, dan zou ik het niet weten. Het klopte de op de een of andere manier. Ook het feit dat we samen die nieuwe sturingsoplossing hebben bedacht draagt er aan bij. Die hebben we nu al veel vaker ingezet ook."

heb ik toen al veel voorbereidend werk gedaan. 'Nu is het een huis, daarna naar een ander plaatje, dan moeten de ramen draaien omdat ze 'wit' naar beneden moeten.' Overal moet je rekening mee houden. Het was een hele puzzel die ik vooraf al gemaakt heb, om daarna tijd te winnen. Gaandeweg de preproductie is er weinig veranderd. Vooraf was alles goed doorgedacht. Het zat 'm alleen nog in de posities en de hoeken waarin de panelen moesten komen te staan." Lichtontwerper Marc Heinz en operator Thomas de Vries moesten volgens De Groot 'hogeschoolwerk snel belichten' leveren. "Maar dat zijn geen mensen die zenuwachtig worden van een beetje tijdsdruk. Te gek om mee te werken. Marc die alles bedenkt en Thomas die als een malle zit te tikken op zijn tafel. Heel cool als het dan allemaal zo goed uitpakt. Ook over het geluid (net als het licht geleverd door Rent-All) en het geluidsontwerp van Peter van Kruining zijn het publiek én de theaters overigens voortdurend lovend."

OVERLEG

Bijkomend stukje van de puzzel voor De Groot was dat alles uiteraard ook nog vervoerd moet kunnen worden. "De cut-out van de berg was eerst bijvoorbeeld een stuk breder en lomper. Dan krijg ik het niet in de wagen, dus heb ik gevraagd of het net wat smaller kon. Op die manier

ga je schuiven en puzzelen en zoek je een bevredigende middenweg voor iedereen. Als je nu dan ziet dat het allemaal werkt zoals het bedacht is, dan is dat een lekker gevoel." In dat proces vond voortdurend overleg plaats met regisseur John Yost. De Groot: "We hebben steeds gekeken op welke manier het overal op zijn mooist zou kunnen staan. Wat zou je eventueel kunnen weglaten zonder dat het plaatje wordt aangetast? Dat is zowat het leukste om over mee te denken met de creatives. Zeker met de opstart is het ook een kwestie van heel veel praten met de creatives. Wat willen zij zien? En als dingen dan niet zo kunnen, dan is het aan mij om dat goed te kunnen onderbouwen. Het was voor het eerst dat ik met John werkte, maar dat is heel goed gegaan. Al helemaal als je dan ook nog eens kijkt naar hoe snel het allemaal moest gebeuren."

De complexiteit in de productie zat 'm volgens De Groot dan ook met name in het feit dat het allemaal zo snel gemaakt moest worden. "Toen ik dat hoorde, moest ik eerst een beetje lachen, maar we zijn er meteen vol in gegaan. Je hebt dan zoveel adrenaline en die set gaat dan voortdurend door mijn hoofd. Het is dan zaak om rustig te blijven. Ik ben iemand die alles bijna 'dóór voorproduceert', wil niet dat er ook maar iets verkeerd gaat. Het is gelukkig soepel gegaan allemaal."

STAGEMAKER

SR

Raising the Standard
of Performance

Controllux

SR2

Hijscapaciteit 320 kg*

SR1

Hijscapaciteit 250 kg*

NIEUW
250 kg

SRS

Hijscapaciteit 500 kg*

x2
DUBBELE
REM
STANDAARD
BGV D8+
READY

SR10

Hijscapaciteit 1000 kg*

SR25

Hijscapaciteit 2500 kg*

NIEUW
2500 kg

*Bij D8+ gebruik werklast halveren

Theater

TV & Film

Entertainment

Architectural

Rigging

Consumables

Controllux BV
Tankval 5
2408 ZC, Alphen aan den Rijn
Tel.: +31 (0)88 444 6 444
Mail: info@controllux.nl

Controllux BVBA
Ambachtsstraat 2B
B-2450, Meerhout
Tel.: +32 (0)13 480 600
Mail: info@controllux.be

DE BIJDRAGE VAN THE WILLOWS ENGINEERING

In opdracht van de Firma Smits Decorbouw heeft The Willows Engineering een DMX-gestuurde motorcontroller ontwikkeld om grote decorstukken aan te sturen. Deze controllers worden in *The Sound Of Music* gebruikt om negen panelen (ramen) aan te sturen. De panelen kunnen geroteerd worden en in een bepaalde stand vastgezet worden. De draairichting, rotatiesnelheid, aanloopsnelheid, stopsnelheid en hoek zijn volledig instelbaar door middel van de diverse DMX-kanalen. Tevens is er voorzien in een FailSafe systeem waarmee de panelen alleen te bedienen zijn als er een vrijgaveknop ingedrukt wordt op de beveiligingskast. Normaliter worden de panelen volledig bestuurd door de DMX-lichttafel, maar bij een eventuele storing van het DMX-sigitaal is het mogelijk met de beveiligingskast de panelen exact recht te zetten, waardoor deze zonder problemen de toren in kunnen worden gehesen.

The Willows Engineering is gespecialiseerd in het ontwikkelen van elektronica. "Vaak krijgen we vragen binnen voor een bepaalde functie waarvoor niets op de markt verkrijgbaar is", vertelt Tonnie Wittenaar. "Wij gaan dan kijken of we er iets voor kunnen bedenken. In samenwerking met de gebruiker komen we dan tot een oplossing." The Willows bestaat sinds 2002 en richt zich voornamelijk op DMX-gerelateerde producten, maar meer en meer ook op andere markten zoals bijvoorbeeld telecommunicatie en industrie. Wittenaar: "We leveren een complete oplossing, van idee tot product. Prototyping en productie van grotere series worden uitbesteed, maar wel door ons begeleid." De Firma Smits heeft de mechanica verzorgd, e.e.a. in samenwerking met The Willows. Zij hebben een fixture gemaakt waarin de motor, een vertraging, de motorcontroller, de failsafe en de voeding gemonteerd zijn."

PITTIGE KLUS

De opbouw gebeurt overal binnen een dag. "We beginnen om elf uur 's ochtends en zijn om een uur of vijf meestal klaar", vertelt De Groot. "We beginnen zo vroeg omdat ik het decor zo snel mogelijk gebouwd wil hebben. Dat gaat snel, maar het moet ook nog belicht worden en dat kost wat tijd. De jongens van het geluid moeten bovendien best een pittige klus klaren om het goed te laten klinken. Die geef ik dan dus wat meer ruimte. Als zij klaar zijn, dan ga ik de technische doorloop doen. Iedere dag worden alle ramen weer op de 'nulpositie' gezet. Alles wordt weer

exact recht gezet. De beginpositie wordt opnieuw opgeslagen, elke voorstelling weer, zodat we zeker weten dat de ramen veilig de kap ingaan."

KICK

De muziek voor de voorstelling staat op band, maar vanaf het zijtoneel wordt wel op keyboard meegespeeld en gedirigeerd. "Dat is uit kostenoverwegingen zo bepaald, maar gaf ook de mogelijkheid een groter orkest te gebruiken zodat de muziek mooier en groots klinkt", legt De Groot uit. "Die kant gaat het in de toekomst denk ik steeds meer op. Het is wel helemaal

opnieuw ingespeeld door de Philharmonie Zuidnederland en dat klinkt hartstikke goed." Al met al is *The Sound of Music* een mooie productie om aan te mogen meewerken, vindt De Groot: "Absoluut, met een leuke groep bovendien. Zelf ben ik ook wel trots. Als ik bepaalde changementen doe en dat gebeurt heel mooi op de muziek, dan krijg ik daar een kick van. Elke voorstelling weer. Ook de reacties van het publiek helpen daarbij. We trekken volle zalen en de tour is verlengd tot eind augustus. Ook daar doe je het uiteindelijk voor natuurlijk."

